

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКЕ ОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ

РЕКОМЕНДАЦІЇ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

03.08.2016

Херсон

№ 2/85-рк/к

ПАТ «Енергопостачальна
компанія «Херсонобленерго»

вул. Пестеля, 5, м. Херсон, 73003

Про вжиття заходів щодо усунення
причин та умов вчинення дій,
що мають ознаки порушення законодавства
про захист економічної конкуренції

Адміністративною колегією Херсонського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (далі - Відділення) за результатами розгляду звернення гр. Дьяченко Л. С. від 05.07.2016 (інформація з обмеженим доступом) щодо дій ПАТ «ЕК «Херсонобленерго» в особі Генічеського РЕЗ і ЕМ, які полягають у необґрунтованому, на її думку, нарахуванні коштів за спожиту електричну енергію у квітні 2016 року внаслідок неправильної роботи приладу обліку електричної енергії у розмірі 8272,84 грн, встановлено наступне.

ПАТ «ЕК «Херсонобленерго» (код ЄДРПОУ 05396638) (надалі – Товариство, енергопостачальник) є юридичною особою, має самостійний баланс, розрахунковий та інші рахунки в установах банків, печатки із своєю назвою, штампи, бланки та інші реквізити, необхідні для здійснення операцій з предметом статутної діяльності.

Основні види діяльності (КВЕД) – постачання (35.12) та розподілення електроенергії (35.13). Споживачами послуг виступають населення та суб'єкти господарювання.

Тобто, надаючи платні послуги, Товариство здійснює господарську діяльність та у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» є суб'єктом господарювання.

Відповідно до Статуту (затвердженого загальними зборами акціонерів, протокол від 10.04.2014 №20) ПАТ «ЕК «Херсонобленерго» здійснює свою діяльність на підставі Статуту та ліцензій, зокрема: ліцензії від 13.05.2011 серії АГ №500320 – на передачу електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами, виданої Національною комісією регулювання електроенергетики України (НКРЕ); ліцензії від 13.05.2011 серії АГ №500321 – на постачання електричної енергії за регульованим тарифом, виданої НКРЕ.

Товариство здійснює діяльність з постачання електричної енергії за регульованим тарифом на території Херсонської області, де розташовані власні місцеві (локальні) електричні мережі.

Відповідно до статті 1 Закону України «Про природні монополії» від 20.04.2000 №1682-III (із змінами) (надалі – Закон) природна монополія – стан товарного ринку, при якому задоволення попиту на цьому ринку є більш ефективним за умови відсутності конкуренції, внаслідок технологічних особливостей виробництва (у зв'язку з істотним зменшенням витрат виробництва), а товари (послуги), що виробляються суб'єктами природних монополій, не можуть бути змінені у споживанні іншими товарами (послугами),

у зв'язку з чим попит на цьому товарному ринку менше залежить від зміни цін на ці товари (послуги), ніж попит на інші товари (послуги).

Згідно зі статтями 5 та 6 Закону України «Про природні монополії», ринки з передачі електричної енергії місцевими (локальними) електричними мережами та постачання електричної енергії за регульованим тарифом віднесені до ринків, які перебувають у стані природної монополії та суміжного з ним ринку, відповідно.

ПАТ «ЕК «Херсонобленерго» згідно з ліцензійними умовами, визначеними НКРЕ, є підприємством, яке передає електричну енергію місцевими (локальними) електричними мережами та є постачальником електричної енергії за регульованим тарифом на території Херсонської області.

Отже, ПАТ «ЕК «Херсонобленерго» займає монопольне становище на ринку постачання електричної енергії за регульованим тарифом у територіальних (географічних) межах Херсонської області, де розташовані діючі місцеві (локальні) мережі ПАТ «ЕК «Херсонобленерго», з часткою 100 відсотків.

Взаємовідносини між громадянами та енергопостачальниками визначено Законом України «Про електроенергетику», Правилами користування електричною енергією для населення, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 26.07.1999 №1357 (надалі - ПКЕЕН). Зазначені Правила є обов'язковими для виконання всіма споживачами і енергопостачальниками незалежно від форм власності.

Відповідно до пункту 3 ПКЕЕН, споживання електричної енергії здійснюється на підставі договору про користування електричною енергією між споживачем і енергопостачальником, що розробляється енергопостачальником згідно з Типовим договором про користування електричною енергією і укладається на три роки. У разі виникнення питань, можливі шляхи вирішення яких не обумовлені договором, сторони керуються цими Правилами та законодавством.

Відповідно до частини 6 статті 24 Закону України "Про електроенергетику" енергопостачальники, що здійснюють постачання електричної енергії на закріпленій території, не мають права відмовити споживачу, який розташований на цій території, в укладенні договору на постачання електричної енергії.

Відповідно до пункту 9 ПКЕЕН споживання електричної енергії без приладів обліку не допускається, крім випадків, передбачених цими Правилами.

Також зазначеними Правилами визначено зокрема наступне:

- у разі виявлення зовнішнього пошкодження приладу обліку, зриву пломби або його несправності в роботі споживач зобов'язаний негайно письмово повідомити про це енергопостачальника (п.14);

- пошкоджені прилади обліку, а також прилади обліку із зірваними або пошкодженими пломбами підлягають експертизі, що проводиться комісією у складі представників енергопостачальника та територіальних органів Держспоживстандарту або спеціалізованими організаціями (підприємствами), які мають право на проведення відповідної перевірки, із залученням представників Держспоживстандарту.

Експертиза приладу обліку, який належить споживачу або за збереження якого він відповідає, здійснюється у присутності споживача. За результатами експертизи складається акт (п.15);

- у разі сумніву споживача у правильній роботі приладу обліку він може звернутися до енергопостачальника для проведення експертизи. Після оплати споживачем вартості робіт енергопостачальник протягом 20 днів проводить експертизу;

- у разі пошкодження, втрати або неправильної роботи приладу обліку з вини споживача він відшкодовує вартість перевірки, ремонту або встановлення нового приладу обліку (п.17).

В інших випадках перевірка, ремонт або заміна пошкодженого чи втраченого приладу обліку здійснюється за рахунок енергопостачальника або організації, яка відповідає за збереження приладу обліку.

Відділенням встановлено, що ПАТ «ЕК «Херсонобленерго» з Дьяченко Л. С. укладено договір від 20.11.2009 №091/039 «Про користування електроенергією» та на

фасаді будинку (в закритому комплексі обліку електроенергії) встановлено прилад обліку електричної енергії (лічильник) типу СО-ЭА09 №0021959.

18.04.2016 працівником ПАТ «ЕК «Херсонобленерго» за адресою споживача знято контрольні показники споживання електроенергії «020907».

22.04.2016 Дьяченко Л. С. в телефонному режимі звернулась до енергопостачальника із заявою щодо підозри на вихід з ладу приладу обліку, відповідно до показників якого споживання електроенергії за 5 днів збільшилось майже на 6000 кВт/год.

25.04.2016 представниками ПАТ «ЕК «Херсонобленерго» проведено контроль роботи приладу обліку та зафіксовано показники 027146 кВт/год. Зазначений лічильник на експертизу не вилучався, що суперечить вимогам ПКЕЕН.

За показниками лічильника типу СО-ЭА09 №0021959, зафіксованими актом збереження пломб від 25.04.2016, ПАТ «ЕК «Херсонобленерго» нарахувало споживачу до сплати суму 8944,21 грн за спожиту електроенергію у квітні 2016 року.

31.05.2016 енергопостачальником направлено споживачу попередження про відключення електричної енергії за адресою (інформація з обмеженим доступом) у зв'язку з заборгованістю за електроенергію у сумі 8227,84 гривень.

Проаналізувавши щомісячні обсяги споживання споживачем електричної енергії у 2015 році та першому кварталі поточного року, встановлено, що середньомісячний обсяг спожитої електроенергії складає 418 кВт/год, що становить менше 7% від об'єму спожитої електроенергії у квітні 2016 року.

Таким чином, споживачу нараховано значну суму коштів за використання електричної енергії у квітні 2016 року згідно із показниками приладу обліку без проведення відповідної експертизи на його придатність до експлуатації. Станом на теперішній час експертизу лічильника типу СО-ЭА09 №0021959 не проведено.

За умов існування економічної конкуренції на ринку, необхідною ознакою якої, відповідно до статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», є можливість вибирати споживачами між кількома продавцями, а окремий суб'єкт господарювання не може визначати умови обороту товарів на ринку, така поведінка ПАТ «ЕК «Херсонобленерго» в частині нарахування споживачу значної суми коштів була б неможливою.

За наявності альтернативи споживач мав би можливість відмовитись від таких послуг Товариства та обрати іншого виконавця послуги, який діяв би в межах та на підставі чинного законодавства України.

Таким чином, дії ПАТ «ЕК «Херсонобленерго» у вигляді нарахування споживачу завищеної оплати за спожиту електричну енергію у квітні 2016 року за показниками приладу обліку типу СО-ЭА09 №0021959 без проведення експертизи на його придатність до експлуатації, містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого частиною першою статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним становищем на ринку постачання електричної енергії за регульованим тарифом, що може призвести до ущемлення інтересів споживача, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

Враховуючи наведене, на підставі статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», адміністративна колегія Херсонського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України,

РЕКОМЕНДУЄ:

Публічному акціонерному товариству «Енергопостачальна компанія «Херсонобленерго» (код за ЄДРПОУ 05396638) вжити заходів щодо припинення дій, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, шляхом проведення експертизи приладу обліку електроенергії типу СО-ЭА09 №0021959 та проведення споживачу відповідного перерахунку оплати за використану електричну енергію у квітні 2016 року з урахуванням висновків зазначеної експертизи.

Відповідно до частини другої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», рекомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду особами, яким вони були надані.

Про результати розгляду рекомендацій необхідно повідомити територіальне відділення у двадцятиденний строк з дня їх отримання з наданням копій відповідних документів.

Адреса для надання відповіді: м. Херсон, пр-т Ушакова, 47, 73000; e-mail: **khs@amcu.gov.ua**; факс: (0552) 31-60-29, 49-82-01.

Згідно з частиною 3 статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», за умов виконання положень рекомендацій у разі, якщо порушення не призвело до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції, не завдало значних збитків окремим особам чи суспільству та вжито необхідних заходів для усунення наслідків порушення, провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції не розпочинається.

Голова територіального відділення -
голова адміністративної колегії

В. П. Василенко